

Monumentnummer*: 459716

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 19 oktober 1993
Kadaster deel/nr 82858/126

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
's-Gravenhage		's-Gravenhage		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Hofweg	9			2511 AA	's-Gravenhage		
Hofweg	11			2511 AA	's-Gravenhage		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
's-Gravenhage		F				1847	
's-Gravenhage		F				1848	

Omschrijving**

Inleiding.

Winkelhuis, gebouwd in 1913-1915 naar ontwerp van H.P. Berlage voor het modehuis Messens in enigszins traditionalistische, op het classicisme geïnspireerde trant. Het pand heeft een ongeveer driehoekige plattegrond en is opgenomen in de straatwand met aaneengesloten bebouwing, met poortdoorgang naar het Achterom; het rechterdeel was in oorsprong bestemd voor de magazijnen van RS Stokvis & Zn, doch is thans bij een ander bedrijf in gebruik. Omschrijving.

Het winkelhuis omvat drie bouwlagen en een kapverdieping in het met pannen gedekte mansardedak. De breedte bedraagt 32 vensterassen. De gevel is geheel bekleed met natuursteen: het onderste gedeelte vertoont donker graniet en daarboven is lichter getinte zandsteen toegepast. Het verticale karakter van de gevel wordt geaccentueerd door de smalle vensterstroken, gescheiden door pilasterachtige muurdammen. De gevel telt drie risalietvormige partijen, waarboven de daklijst frontonvormig is doorgevoerd: een bredere waarin een driedelige doorrit en twee smallere die aanvankelijk beide toegangen tot de winkelruimte bevatten, maar waarvan de linker thans is veranderd in een etalageruit. Aan weerszijden van de doorrit en in de frontonachtige risalietbekroningen, evenals bovenin de afgeschuinde eindtravee rechts, is sculptuur toegepast van de hand van de beeldhouwer Lambert Zijl. In het mansardedak

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn houten dakkapellen met driehoekige bekroningen aangebracht. De grote warenhuisruimte op de begane grond kon in Berlages opzet naar behoefte worden ingedeeld door middel van verplaatsbare wanden. Waardering.

Het winkelhuis is architectuurhistorisch van belang als belangrijke schakel in de ontwikkeling van Berlage's werk. Het vertegenwoordigt daarin een tussenfase, waarin Berlage enerzijds invloed onderging van traditionalistische stromingen en anderzijds indrukken verwerkte, die hij tijdens zijn reis in 1911 naar de Verenigde Staten opdeed. Hoofdvorm, detaillering en het toegepaste materiaal van de gevel zijn gaaf.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Winkelmagazijn